

Jenna Ylitalo

LACRIMOSA–MALLISTO

Iltapukumalliston luominen suunnittelijan näkökulmasta

**Opinnäytetyö
CENTRIAN AMMATTIKORKEAKOULU
Vaatetusalan koulutusohjelma
Huhtikuu 2014**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Kokkola-Pietarsaari	Aika Huhtikuu 2014	Tekijä/tekijät Jenna Ylitalo
Koulutusohjelma Vaatetusalan koulutusohjelma, vestonomi. Turkisalan design ja markkinointi.		
Työn nimi LACRIMOSA-MALLISTO. Iltapukumalliston luominen suunnittelijan näkökulmasta.		
Työn ohjaaja Pia Blomström		Sivumäärä 38 + 2
Työelämäohjaaja Elena Marradi		
<p>Opinnäytetyön asiakkaana toimi italialainen turkisalan muotilehti Arpel Fur. Arpel Fur kuuluu kustannusyhtiö Ars Arpel Groupin julkaisemiin lehtiin. Ars Arpel Fur julkaisee useita turkis- ja nahka-alan julkaisuja. Toimeksiantaja toivoi kokoelman sisältävän kahdeksan turkisasua, jotka mahdollisesti julkais- taisiin lehdessä myöhemmin. Suunnittelija sai esittää toiveensa kokoelman teemaksi, ja tämä hyväksyt- tiin toimeksiantajalla. Opinnäytetyössä suunniteltiin iltapukukokoelma, jossa materiaaleina käytettiin turkista, pitsiä sekä kangasta.</p> <p>Työ koostui inspiraation (klassisen musiikin) ja iltapukujen historiasta romanttisella aikakaudella, 2000- luvun iltapuvun käsitteen tarkastelusta. Työ koostui myös suunnittelun työprosesseista suunnittelijan näkökulmasta. Opinnäytetyössä tarkasteltiin myös suunnitteluprosesseihin vaikuttavia psykologisia teki- jöitä.</p> <p>Opinnäytetyössä tutustuttiin malliston luomisprosessiin vaikuttaviin tekijöihin. Työssä käsiteltiin suun- nittelijan kognitiivisia prosesseja, ja miten ne vaikuttavat suunnittelun lopputulokseen. Lisäksi työssä tarkasteltiin asiakkaan ja suunnittelijan välistä vuorovaikutusta kokoelman luomisessa.</p> <p>Teorialähteinä käytettiin vaatetusalan kirjallisuutta, erityisesti suunnitteluun perehtyviä teoksia ja aihee- seen liittyviä verkkojulkaisuja sekä psykologian ja historian kirjallisuutta.</p> <p>Työn tarkoituksena oli tarkastella suunnitteluprosessia suunnittelijan näkökulmasta ja tuoda uutta näkö- kulmaa suunnittelijan työhön. Lisäksi teoreettista tekstiä tukemaan luotiin elegantti iltapukumallisto, jonka inspiraationa toimi klassinen musiikki. Mallistossa oli tarkoitus yhdistää uusia ja vanhoja kriteere- jä iltapuvuista.</p> <p>Kokoelman luonnokset luovutettiin toimeksiantajalle, ja luonnoksia tullaan mahdollisesti käyttämään myöhemmin. Luonnosten julkaiseminen riippuu lehden silloisen julkaisun konseptista.</p>		
Asiasanat iltapuku, inspiraatio, kognitiiviset prosessit, mallisto, vaatesuunnittelu		

ABSTRACT

Unit Kokkola-Pietarsaari	Date April 2014	Author/s Jenna Ylitalo
Degree programme Bachelor of Culture and Arts of Fur Design and Marketing		
Name of thesis COLLECTION LACRIMOSA. The creating an evening dress collection from the designer's perspective.		
Instructor Pia Blomström		Pages 38+2
Supervisor Elena Marradi		
<p>The client of the collection was an Italian fashion magazine Arpel Fur, which is a part of the publishing house Ars Arpel Group. Ars Arpel Group publishes a number of fur and leather industry publications. The client of the collection requested that it would contain eight evening dresses. There was a possibility that the collection would be published in the magazine later. The designer was able to present a request for the theme of the collection, and it was approved by the commissioner. During the thesis, the evening dress collection was designed using fur, lace and fabric.</p> <p>The thesis consisted of inspiration (classical music) and evening dress' history during The Romantic Period and the concept of an evening dress in the 21st century. The thesis includes also a review of the design processes from the designer's perspective. The thesis examined the psychological factors that have effect on the design process.</p> <p>The thesis examined a range of determinants of the creative process. The thesis discussed cognitive processes of the designer and how they affect the final result. In addition, the thesis concentrated on the interaction between a client and the designer during creation of a collection.</p> <p>The sources of this thesis have been different kinds of fashion design related books and related online publications, as well as literature on psychology and history.</p> <p>The purpose of the thesis was to look at the design process from the perspective of the designer, and to bring a new point of view to the matter. In addition, an elegant evening dress collection, which was inspired by classical music, was created to support the theoretical text. The collection was designed to combine the old and new criteria for an evening dress.</p> <p>Sketches of the collection were presented over to the client, and sketches might be used a later. The publication of the drafts will depend on the concept of the magazine during the time of release.</p>		

Key words

cognitive processes, collection, evening dress, fashion design, inspiration

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 ARS ARPEL GROUP	3
3 LACRIMOSA-MALLISTON INSPIRAATIO	4
3.1 Romantiikan aikakauden klassinen musiikki	4
3.2 Malliston luomisessa käytetyt musiikkiteokset	5
4 ILTAPUKUJEN HISTORIA ROMANTIIKAN AIKAKAUDESTA NYKYPÄIVÄÄN	9
4.1 1800-luvun iltapuvut	9
4.2 2000-luvun käsite iltapuvusta	11
5 MALLISTON LUOMINEN	12
5.1 Suunnittelijan persoonallisuus	12
5.1.2 Persoonallisuuden eri osa-alueiden vaikutus suunnitteluprojektissa	15
5.2 Kaupallisen tuotteen tuottaminen	18
5.2.1 Suunnittelijan työtavat	21
5.2.2 Värit	22
5.2.3 Materiaalit	23
5.3 Malliston esitleminen	25
6 POHDINTA	35
LÄHTEET	37
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Tunnelmataulu (mood board) Lacrimosa-mallistosta	20
KUVIO 2. Kokoelman värikartta	23
KUVIO 3. Galoneeraus	24
KUVIO 4. Kokoelman luomisprosessiin vaikuttaneet tekijät	26
KUVIO 5. Ingénue	27
KUVIO 6. Eloquence	28
KUVIO 7. Dalliance	29
KUVIO 8. Cascade	30
KUVIO 9. Lissome	31
KUVIO 10. Belle Époque	32
KUVIO 11. Halla	33
KUVIO 12. Ephemeral	34

1 JOHDANTO

Vaatesuunnittelijan tekemän malliston luomisprosessi kattaa työvaiheet aina suunnittelijan inspiraatiosta luonnoksiin ja teknisiin piirustuksiin. Joskus suunnittelija tekee kaikki työvaiheet aina valmiiseen tuotteeseen saakka. On eri asia suunnitella (ja valmistaa) kokoelma, joka on tarkoitettu uniikkikappaleiksi kuin kokoelma, joka on suunniteltu suurempaan tuotantoon. Uniikkikokoelman suunnittelussa suunnitteluprojekti on henkilökohtaisempi, koska kokoelma kuvastaa suunnittelijan erilaisia persoonallisuuden osa-alueita. Lisäksi yleensä uniikkikappaleiden valmistamisessa asiakkaalle vain suunnittelijan mielikuvitus on rajana, koska kokoelman kaupallisuutta ei tarvitse välttämättä ottaa huomioon. Kaupallista kokoelmaa luotaessa tulee ottaa huomioon myös eri tuotannon osa-alueet sekä kiinnittää huomiota vallitseviin trendeihin. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda kokoelma, joka suunnitellaan luonnoksin uniikki-iltapuvuiksi sekä tarkastella tekijöitä, jotka tulisi ottaa huomioon, jos kokoelma menisi tuotantoon.

On mielenkiintoista käsitellä luovan työprosessin taakse kätkeytyviä asioita, jotka ohjaavat suunnittelijan työvaiheita askel askeleelta ja tarkastella, miten suunnittelijan persoonallisuus näkyy hänen luomassaan kokoelmassa. Mitkä psykologiset tekijät ohjaavat suunnittelijan työskentelyä ja minkälaisia vaikutuksia sillä on lopputuloksen kannalta. Opinnäytetyössä tarkastellaan suunnittelijan työskentelyä suunnittelemalla mallisto ja seuraamalla mitä eri työvaiheita malliston suunnittelemiseen liittyy. Lisäksi opinnäytetyössä tarkastellaan, miten ympäristön vaatimukset vaikuttavat suunnittelijan työhön.

Inspiraationa iltapukumallistolle on romantiikan aikakauden klassinen musiikki ja sävellykset, herättäen ne henkiin vaatteiden muodossa. Malliston jokainen iltapuku on saanut inspiraationsa jonkun tunnetun tai vähemmän tunnetun säveltäjän teoksesta. Iltapukuluonnokset kuvaavat teosten luomia mielikuvia sekä säveltäjän omaa inspiraatiota kappaleiden syntyyn. Päästäkseen syvemmälle sisälle valittuun teemaan,

tulee tutkia hieman myös aikakauden vaatetusta ja sitä, miten nykypäivänä iltapuku nähdään käsitteenä. Tutkimalla iltapukujen kehityskaarta pystytään sisäistämään kokoelmassa myös nykyiset kriteerit (kaupallisen) iltapuvun luonnoksen luomiseen. Näiden avulla voidaan luoda moderni mallisto, jonka inspiraatio löytyy historiasta. Opin näytetyössä tarkastellaan myös iltapukujen kriteerejä eri tilaisuuksissa sekä niiden materiaaleja.

Kokoelma on suunniteltu italialaiselle muotilehdelle Arpel Furille, joka on kiinnostunut projektista, joka kulkee suunnitteluprosessista aina kokoelman luonnosteluun. Tarkoituksena on tarkastella tekijöitä, jotka kätkeytyvät luonnosten suunnittelun taakse ja työn inspiraation etsimiseen sekä tarkastella, miten musiikki on saanut uuden muodon luonnoksen avulla.

Arpel Fur on maailmanlaajuisesti tunnetun kustannusyhtiö Ars Arpel Groupin tuottama julkaisu. Ars Arpel Group tuottaa myös muita nahka-alan designiin keskittyneitä julkaisuja. Arpel Fur -lehti julkaisee tuoreinta muotia turkisalalta sekä alan suunnittelijoiden valmistamia luonnoksia. Lehdestä löytyy lisäksi artikkeleita ja tietoa alan tulevista tapahtumista. Lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa, ja sen suurimmat tilaajat koostuvat muotialan yrityksistä ja oppilaitoksista.

2 ARS ARPEL GROUP

Ars Arpel Group on italialainen, vuonna 1947 perustettu kustannusyhtiö, joka tuottaa kolmea Italian tunnetuimmista muotijulkaisuista (Ars Arpel Group 2013). Lisäksi yrityksellä on lasten vaatetukseen sekä jalkine- ja muotiin keskittyneitä, pienempiä julkaisuja. Yrityksen pääjulkaisu Arpel on keskittynyt nahka-alan uusimpiin virtauksiin, esimerkiksi laukkuihin ja asusteisiin. Lehden 400-sivuisesta julkaisusta lukija pystyy löytämään tietoa myös alalla käytettävistä uusimmista koneista. Arpel-lehteä tuotetaan viidellä eri kielellä. (Calzatura 2013.)

Ars Sutoria on keskittynyt muotialan trendeihin. Julkaisusta löytyy uusimmat catwalkien designit sekä runsaasti tietoa alan messuista. Lehti on keskittynyt laukku- ja kenkämuotiin. Ars Sutoria tutkii tarkemmin designia. Lehden mukaan on nimetty myös Ars Arpel Groupin ARS SUTORIA Design Centre, josta jalkine- ja muodin tuottajat voivat hakea inspiraatiota kokoelmiinsa. (Calzatura 2013.)

1960-luvulla perustettu Arpel Fur-lehti antaa kuluttajalle tietoa turkisanalan tapahtumista ja uusimmista kokoelmista (Ars Arpel Fur 2013). Lehdessä julkaistaan myös suunnittelijoiden luonnoksia sekä yritysten tuotteita. Lehdessä mainostavien yritysten mainonta on laajaa Arpel Furin kansainvälisen levikin ansiosta.

3 LACRIMOSA-MALLISTON INSPIRAATIO

1800-luku oli vallankumouksellinen aikakausi taiteelle. Romantiikaksi kutsutulla aikakaudella taiteen merkitys kasvoi, eikä ajalle voitu nimittää pelkästään yhtä tyylivirtausta. Muutoksen sysäsi alkuun nationalismin eli kansallisuusaatteen nousu. Johan Gottfried von Herder (1744–1803), aikansa suurimpia filosofejä, kulki edelläkävijänä painottaen ihmisen ilmaisun ja ajattelun vapautta. Hän painotti myös, että ihmisten tulisi seistä tasa-arvoisina hallituksen rinnalla, eikä hallituksen tulisi olla ihmisten yläpuolella. (Stanford Encyclopedia of Philosophy 2013.)

Nationalismi näkyi vahvasti myös musiikissa. Musiikin avulla luotiin kansan identiteettiä, ja sillä oli myös vahva poliittinen asema. Teosten avulla voitiin levittää poliittisia viestejä yhteiskunnan keskuudessa. Itseilmaisun aikakautena myös naissäveltäjät voivat julkaista teoksiaan, vaikka aivan kaikkia oikeuksia naisille ei sallittukaan. (Burrows 2006, 167.)

3.1 Romantiikan aikakauden klassinen musiikki

Nationalismin vallitessa maailmalla monet säveltäjät ottivat inspiraationsa oman maansa kulttuurista, unohtamatta kuitenkaan vivahteita heidän omasta persoonallisuudestaan. Haydnin teoksissa kuului miehen järkähtämätön luonne ja nokkeluus. Beethovenin musiikki ja hänen luonteensa kulkevat käsi kädessä: lojaaleja, humoristisia ja hieman leikkimielisesti kiusoittelevia sävellyksiä. (Ainsley 1995, 7.)

Yhteiskunnallisen nationalismin ja musiikin kietoutuessa toisiinsa säveltäjät tuottivat teoksia, jotka koskettivat kuulijaansa emotionaalisesti. Romantiikan aikakautta (1810–1920) edeltäneissä teoksissa pääroolissa oli niiden virheetön tuottaminen, mutta nationalismin synnyttyä niiden järkevyyden sijaan tärkeintä olivat suuret elämykset. Mu-

siikilla pyrittiin matkaamaan kohti kuulijan sisimpiä tuntemuksia ja niiden kokemista. Teoksiinsa säveltäjät hakivat inspiraatiota oman maan tarinoista ja kansanlauluista. Instrumenttien kehittyessä myös musiikin ilmaisuasteikko laajeni. Soitinnuksessa eli soitinryhmien yhteissoiton tietämyksessä 1800-luvulla edelläkävijänä oli Claude Debussy. Hän viitoitti musiikillista kehitystä aina läpi 1900-luvun. Hänen tekniikoitaan käyttivät useat tunnetut säveltäjät. Klassisissa sävellyksissä käytetyt instrumentit toivat teokseen omaa persoonallisuutta. Valitsemalla oikean instrumentin teokseen saatiin luotua syvyyttä tai keveyttä. Usein säveltäjien teokset olivatkin leikittelyä instrumenteilla heidän hioessa omaa täydellisyyttään musiikin tulkitsijoina. (Bailie 2000; Hildén 2013.)

Piano oli romantiikan ajan tärkein musiikillinen instrumentti. Useimmat työt sovitettiin pianolle. Säveltäjät sävelsivät oopperoiden, orkesteriteosten ja konserttimusiikin lisäksi pianomusiikkia, jota voitiin soittaa myös kotona. Useaan kotiin ilmestyi romantiikan ajalla piano. (Burrows 2006, 169.) Ihmisillä oli tapana kokoontua jonkun kotiin illalliselle sekä kuuntelemaan pianomusiikkia muutaman cocktailin kera. Musiikki toi ihmiset yhteen ja ihmiset saattoivat kuunnella musiikkia tunteja ja keskustella ajan musiikkivirtauksista ja säveltäjistä.

3.2 Malliston luomisessa käytetyt musiikkiteokset

Romantiikan ajalla musiikin luominen sai uudet mittasuhteet. Koska säveltäjät käyttivät inspiraationa oman maansa tarinoita ja kansanlauluja, jokaisen säveltäjän teoksissa on tiettyjä tunnusomaisia piirteitä. Saksaa pidettiin musiikin dominoivampana maana. Säveltäjät halusivat muuttaa tämän. Kilpailu sai säveltäjät pyrkimään täydellisyyteen. Tärkeimpänä kehittyjänä toimi Venäjä, jossa yläluokat olivat kulttuurillisesti turvautuneet muiden maiden säveltäjien musiikkiin. (Bailie 2000, 149.)

Säveltäjät käyttivät teoksissaan inspiraationa aiheina, jotka antavat heille elämyksiä ja innoittavat heitä, luovat suuria tunteita ja ruokkivat intohimoa heidän työtänsä koh-

taan. Suunnittelijat kokevat samanlaista tunnetta luodessaan vaatteita. He rakentavat vaateen yksityiskohtaisesti ja puntaroivat, mitkä elementit siihen sopivat. Vaatekappaleen tulee luoda myös suuria tunteita, aivan kuten sävellykset. Kun vaatekappale luo jonkin tunteen tai mielikuvan sen ostajassa, se on saavuttanut tarkoituksensa. Sen myötä asiakkaat osaavat valita eri tilanteisiin sopivat asut. Mielikuvat ja tunteet luovat odotuksia. Odotukset luovat tilanteita. Näin ollen vaatteetkin saavat ihmiset toimimaan tiettyjen odotusten mukaisesti.

Suuria tunteita musiikillisesti romantiikan ajalla loi venäläinen Pjotr Tšaikovski (1840–1893). Hänen musiikkinsa tunnetaan sen dramaattisuudesta, vaikka suurin osa hänen luomista teoksista on iloisuutta hehkuvia. Hänen tunnetuimpia teoksiansa ovat Joutsenlampi ja Pähkinänsärkijä, jotka tunnetaan ihmisten keskuudessa baletti-tuotoksina. Joutsenlampi kuvastaa Tšaikovskin mestarillisuutta dramatiikan saralla. Suuria tunteita antava teos antaa myös inspiraation vaatesuunnittelijalle.

Edvard Grieg (1843–1907) oli yksi tunnetuista säveltäjistä, joka nosti pohjoismaisen musiikin muun maailman tietoisuuteen 1800-luvulla. Häntä pidettiin Norjan tunnetuimpana säveltäjänä. Hän teki yhteistyötä monien kotimaansa kirjailijoiden kanssa, joiden teoksista hän muun muassa ammensi inspiraatiota omille töilleen. Pianokonsertto a-molli op.16 on yksi Griegin tunnetuimmista teoksista ja siinä kiteytyy Griegin intohimoinen suhtautuminen säveltämiseen. Inspiraationsa teokseensa hän sai Robert Schumannin Pianokonsertto a-molli op. 54:stä, jonka hän kuuli opiskellessaan Leipzigissa. Teosten sanotaan muistuttavan paljon toisiaan sävellystyyliltään. (Burrows 2006, 310–311.)

Richard Wagner (1813–1883) oli yksi romantiikan ajan oopperoiden uudistajista. Wagner kehitti musiikin erilaisia menetelmiä kuten soitinäänien ja sointien yhdistelmiä sekä uusia soittimia. Saksalainen Wagner tutustui maansa eeppiseen runouteen ja kirjallisuuteen. Saksalaisen tunnetuin teos on Nibelungin sormus, oopperasarja, johon kuuluu vuonna 1870 ensi-iltansa nähnyt Valkyyria. Valkyyria sisältää kolme näytöstä.

Valkyyria kertoo kahdesta rakastavaisesta, joiden rakkaustarina loppuu toisen kuolemaan. (Burrows 2006, 251–255.)

Claude Debussy (1862–1918) oli Erik Satien tapaan ranskalaisen musiikin tärkeimpiä vaikuttajia. Debussyn katsotaan rikkoneen aikakauden tyypillisiä musiikillisia piirteitä sekä luomalla uuden sävelkielen. Hän oli utelias ja otti vaikutteita useista eri virtauksista. Hänen sävellyksensä vaikuttivat 1900-luvun musiikkiin merkittävästi. *La Mer*-Meri on säveltäjän laajin orkesteriteos ja se sisältää kolme osaa. Teos käsittelee eri elementtien harmoniaa. (Viva Classica 2014.)

Ranskalainen Erik Satie (1866–1925) on merkittävä henkilö maansa musiikillisessa historiassa. Hänen musiikkinsa ohjasi hänen aikakauttaan seuraavia tyyliuuntia. Häntä ihaili moni kuuluisa säveltäjä, kuten esimerkiksi Debussy. Satien tunnetuimpia sävellyksiä on *Gymnopédie* nro.1. Kappale on pianosoolo, jossa on taianomaisuutta. Moni on sovittanut versioita kyseisestä teoksesta. (Burrows 2006, 352.)

Jean Sibelius (1865–1957) sinfonikko, jonka työt tunnetaan niiden paljastavuudestaan. Musiikki on puhdasta, korutonta. Aloittaessaan musiikin parissa Sibelius otti vaikutteita Pjotr Tšaikovskilta. Hänen mielipiteensä sinfonian tärkeimmistä ominaisuuksista kuitenkin erosivat muista säveltäjistä. Sibeliuksen teoksissa on kuultavissa hänen rakkautensa suomalaiseen luontoon. Sinfonia nro. 4, op. 63 on taidonnäyte, joka syntyi Sibeliuksen toipuessa vakavasta leikkauksesta. Sibelius kuvasi teostaan ”psykologiseksi” työksi. Toinen Sibeliuksen tunnettu työ on *Kullervo*, joka pohjautuu Suomen kansalliseepokseen, Kalevalaan. (Burrows 2006, 317–319.)

Nationalismia kuvaa puhtaimmillaan kansallishymnit, jotka olivat säveltäjien kunnianosoituksia kotimaalleen. Suomessa Jean Sibeliuksen *Finlandia*-hymni on noussut niin suosituksi, että sitä on ehdotettu Suomen uudeksi kansallislauluksi. Suomen alkupe räisen ja nykyisen kansallishymnin sävelsi saksalaissyntyinen Fredrik Pacius (1809–1891). Pacius muutti 25-vuotiaana Suomeen. Pacius sävelsi Maamme-laulun Johan Ludvig Runebergin luomasta ruotsinkielisestä runosta. Runo on osa Runebergin luo-

maa Vänrikki Stoolin tarinat -runoteosta. Maamme-laulu kertoo suomalaisesta luonnosta ja suomalaisten rakkaudesta omaan maahan. Maamme-laulun sanoitus luo mielikuvia sinivalkoisesta maasta, joita kuvastavat laulun pilvet ja järvet.

Bernhard Henrik Crusell (1775–1838) oli ensimmäisiä kansainvälisesti tunnettuja suomalaisia säveltäjiä. Häntä verrataan tunnettuihin ulkomaisiin säveltäjiin, esimerkiksi Wolfgang Amadeus Mozartiin. Myös Crusell sävelsi lauluja Runebergin kirjoittamiin teksteihin. Hän sävelsi ensimmäisen suomalaisen oopperan. Oopperan nimi on Pieni orjatar. (Yle, Suomalaiset säveltäjät 2013; Suomalaisen Musiikin Tiedotuskeskus FIMIC 2013.)

4 ILTAPUKUJEN HISTORIA ROMANTIIKAN AIKAKAUDESTA NYKYPÄIVÄÄN

Industrialismi, ja sen myötä koneiden kehittyminen, nostivat vaateteollisuuden uudelle aikakaudelle. 1800-luvun tärkein läpimurto oli kangasteollisuus. Kysyntää kankaille oli enemmän kuin silloiset työkoneet pystyivät sitä tuottamaan. (Heikkonen, Ojakoski & Väisänen 2004, 149.) Siksi industrialismi ja sen kehittyminen mahdollisti kankaiden ja näin ollen myös vaatteiden laajamittaisen tuotannon ja levikin.

Vaateteollisuudessa panostettiin vaatteiden tuotannon määrään laadun sijaan. Markkinoille tulivat myös ensimmäiset synteettiset värit. Nationalismin levitessä, myös muoti pääsi kaiken kansan keskuuteen. Tämä loi sijaa uusille muotitaloille ja monille alan yrityksille. Suurin osa yläluokkaan kuuluvista henkilöistä luotti mittatilaustuotteina tehtyihin vaatteisiin, joten muoti kuului enemmän kaiken kansan ulottuville. Nykypäivänä haute couture (ransk. korkea muoti) kuuluu hyvin toimeentuleville ihmisille ja harva hankkii käsintehtyjä vaatteita. Inspiraatiota muotiin haettiin industrialismin johdosta, Englannista sekä Ranskasta. (Brown 1991, 110–111.)

Romantiikan aikakausi näkyi vahvasti vaatetuksessa, mutta vaikutteita haettiin myös keskiajalta ja antiikista. Muotiin vaikuttivat vahvasti yhteiskunnan ääneen sanomattomat säännöt. Naisten säädyllisyys ja yhteiskunnan luomat mielikuvat kunniallisesta naisesta näkyivät 1800-luvun muodissa. Tiettyjä rajoja ei saanut rikkoa. Tämä on hyvä esimerkki nationalismin kietoutumisesta muotiin. Yhteiskunnan mielipiteet ja arvot vaikuttavat asiakkaan ostopäätökseen ja siihen, mikä tuote on kaupallinen.

4.1 1800-luvun iltapuvut

Iltapukuja käytettiin tanssiaisissa ja muissa yhteisöllisissä tapahtumissa osoittamaan perheen vaurautta sekä tuomaan vaatteiden kantajan piirteitä esille. Seurapiiritapah-

tumissa rikkaat ja kuninkaalliset saivat mahdollisuuden esitellä tyttäriään seurapiirille, josta tyttären tuleva aviopuoliso löytyi. Iltapuvuissa niiden tyyli ei ollut tärkeintä vaan niiden materiaali. Laadukas materiaali kuvasi suvun rikkauden määrää. Materiaalina voitiin käyttää niin ohuita kuin hieman paksumpiakin kankaita. (Black 2007, 65–66.)

Iltapukuja suunniteltaessa, niiden käyttötarkoitus oli otettava huomioon. Illallisille tarkoitetut iltapuvut erosivat tanssiaisiin tarkoitetuista puvuista. Muodollisille illallisille tarkoitetut puvut erosivat taas epävirallisista illallispuvuista. Epäviralliset illallispuvut olivat pitkiä, joissa oli korkean pääntie ja olivat hihattomia tai matalaksi uurrettu pääntie sekä hihat. Kaikkein sopivimpana iltapuvun pituutena pidettiin asua, joka peitti kantajansa nilkat. Epävirallisilla illallisilla puvuiksi hyväksyttiin myös lyhyet iltapuvut, mutta niiden täytyi olla näyttäviä. Ne sisälsivät usein paljon näyttäviä yksityiskohtia ja olivat valmistettu näyttävimmistä materiaaleista. Muodollisille illallisille ja tanssiaisiin tarkoitetut asut olivat taas aina syvään uurretulla pääntiellä varustettuja ja niihin ei kuulunut hihoja. Iltapuvuissa sallittiin joko jalkojen, selän tai olkapäiden näyttäminen. Iltapuvun ei ollut soveliaasta paljastaa liikaa. Tanssiaisiin suunnitelluissa puvuissa täytyi myös ottaa huomioon puvun liikkuvuus, tilaisuuden tarkoituksen huomioon ottaen. (Black 2007, 65, 74.)

Yhtenä suosikkivärinä läpi 1800-luvun on toiminut valkoinen. Valkoista suosittiin iltapukujen värinä. Puvut olivat pehmeänsävyisiä, joissa yksityiskohdat olivat kirkkaamman värisiä. Iltapuvut sisälsivät muodikkaasti kukka-kuvioita. (University of Washington Libraries 2013.)

Materiaalit valittiin iltapuvun kantajalle heidän ikänsä mukaan. Nuorille naisille ja tytöille tehdyt asut erottuivat toisistaan. Naisille suositeltiin silkkiä, satiinia tai puuvillaa, joka oli verhottu valkoisella tyllillä ja puvun toinen puoli oli koristeltu kukilla. Pukuja voitiin myös yksilöllistää brysselinpitsillä (ohuesta langasta ommeltua pitsiä) tai point d'alençon -pitsillä (kankaaseen ommellaan neuloilla pieniä pistoja, joilla saadaan aikaan pitsin kaltaisia kuvioita) tai aidoilla lintujen sulilla. (Black 2007, 101.)

4.2 2000-luvun käsite iltapuvusta

2000-luvulla pukeutuminen on vapautuneempaa kuin koskaan. Ihmiset uskaltavat pukeutua rohkeammin, mutta on ihmeellistä huomata, että ihmisillä on samat käsitykset tyylikkäästä juhlapukeutumisesta kuin romantiikan aikakaudella. Yleisesti ottaen ihmisten käsitykset liian paljastavasta pukeutumisesta eivät ole muuttuneet. Liian paljastava pukeutuminen erotisoi ihmisten mielipiteen vaatteiden kantajasta, eikä edelleenkään ole hyvän maun mukaista paljastaa liikaa.

1800-luvun käsite selän, olkapäiden tai jalkojen paljastamisesta samaan aikaan pätee yhä. Vaatetuskokonaisuudessa halutaan korostaa vain yhtä yksityiskohtaa kerrallaan (Black 2007, 65, 74.) Rajojen tietäminen ja suunnittelijan esteettinen näkökulma asukokonaisuuden luomisessa on siis tärkeää. Rajojen tietäminen syntyy suunnittelijan kokemuksella siitä, mikä yhteiskunnassa on hyväksyttyä ja millainen tyyli myy. Esteettinen näkökulma syntyy suunnittelijan sisäisistä arvoista eli siitä, mikä hänelle on tärkeää ja mitä tämä pitää kauniina. Nykyisin pätevät myös useat eri mielikuvat materiaalivalinnoista. Ohuet materiaalit lyhyissä iltapuvuissa voivat antaa kantajastaan liian eroottisen mielikuvan. Siksi lyhyissä mekoissa suositetaan näyttäviä yksityiskohtia yhdistettyinä tukevaan materiaaliin. Tässäkin tapauksessa on tietysti poikkeuksia, joista suunnittelija voi päättää esteettisesti. 2000-luvulla suunniteltu kokoelma siis käytännöllisesti katsoen seuraa vuosisatoja yhteiskunnassa vallinneita ajatuksia säädyllisestä iltapukupukeutumisesta.

5 MALLISTON LUOMINEN

Suunnittelijan luodessa mallistoa tulee hänen ottaa huomioon niin asiakkaansa kuin omat työskentelytapansakin. Asiakkaan tai kohderyhmän toivomusten täyttäminen kulkee käsi kädessä yhteiskunnan mielenkiinnon kohteiden kanssa. Suunnittelijat saavat inspiraationsa maailman tapahtumista ja ihmisistä ja asiakkaat tekevät puolestaan suunnittelijoiden luomuksista osan yhteiskunnan historiaa.

Lacrimosa-malliston luonnokset suunniteltiin Arpel Fur-lehdelle, joka toimi luonnosten tilaajana eli asiakkaana. Lehti toivoi pienoiskokoelmaa, johon kuuluisi kahdeksan asukokonaisuutta. Lehti antoi suunnittelijalle mahdollisuuden valita kyseiselle mallistolle teeman. Klassinen musiikki yhdistettynä iltapukuihin miellytti sekä suunnittelijaa että asiakasta. Tällöin kummankin osapuolen toiveet tulivat huomioiduiksi.

Ihmisen kaikki tekeminen pohjautuu psykologiaan. Ihminen on kognitiivinen kokonaisuus. Ihmisen sisäiset arvot ja asenteet ohjailevat meitä, ja jokainen kokemus muuttaa niitä jonkin verran, oli kokemus suuri tai pieni. Tämä on oppimisen ja itsensä kehittämisen vuoksi äärimmäisen tärkeää. Ihminen pystyy kehittämään itseään oppijana, kun hän oppii uusia tapoja muistaa. Ja kaikki tietävät, että parhaiten oppii, ja siten myös muistaa, tekemällä. Virheet jäävät usein ihmisten mieleen ja niitä ei enää yleensä toisteta.

5.1 Suunnittelijan persoonallisuus

Ihminen käyttää mielikuvia luodakseen itselleen sisäisiä malleja ja toimii ympäristössään niiden ohjailemina. Tällaisia sisäisiä malleja voivat olla esimerkiksi omat, luodut tavoitteet. Persoonallisuuteen kuuluu olennaisena ihmisen kyky tehdä havaintoja omasta työskentelystä. Siihen kuuluu myös kyky arvioida ja säädellä omaa toimin-

taansa. Tällaisia ihmisen osaamisen taitoja kutsutaan kognitiivisiksi prosesseiksi. Oman suorituskäytönsä arvioinnin taitaminen on tärkeää, koska sen avulla ihminen pystyy kartoittamaan mihin hänen kykynsä riittävät ja kuinka paljon tämä näkee tehtävänsä suorittamisen eteen. Samalla hän oppii tunteidensa kautta miltä tehtävä tuntuu hänelle. (Dunderfelt, Laakso, Niemi, Peltola & Vidjeskog 2004, 84.)

Suunnittelija tarvitsee työssään ajattelu- ja toimintastrategioita. Psykologian professorit ovat tutkineet ihmisen ajattelu- ja toimintastrategioiden eri tapoja. Heidän mukaansa ihmisen, tässä tapauksessa suunnittelijan, työskentelyyn vaikuttavat ihmisen motivaatio, persoonallisuus ja ympäristö. Ja nämä kaikki osa-alueet ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (Dunderfelt ym. 2004, 77–78.)

Iltapukukokoelmaa suunniteltaessa esimerkiksi tuotteen kaupallistaminen ja oman onnistumisen tunteen saavuttaminen toimii motivaationa suunnittelijalle. Suunnittelijan motivaatio kasvaa, jos hän saa suunnitella kokoelman vaikkapa itselle tärkeälle asiakkaalle. Kun suunnittelija kokee työn tuloksen antavan hänelle jotain uutta, motivoi tämä häntä enemmän. Lacrimosa-mallistossa näkyy suunnittelijan mielenkiinto historiaan ja klassiseen musiikkiin. Malliston silueteissa näkyy suunnittelijan kiinnostus elegantteihin ja klassisiin muotoihin (LIITE1). Asiakkaana toimiva Arpel Fur kuvastaa taas suunnittelijan sisäisiä arvoja (turkis), koska asiakas on samalla alalla toimiva julkaisu, eikä esimerkiksi pelkästään muotiin keskittynyt julkaisu.

Ihmisen persoonallisuus suunnittelijana kehittyy läpi tämän työuran. Ihmisen persoonallisuus kehittyy mm. tämän sisäisistä arvoista. Suunnittelijan työkokemuksen karttuessa ja niistä saaduista itselle mielekkäistä uusista asioista myös suunnittelijan sisäiset arvot saattavat muuttua. Siksi onkin tärkeää löytää yhteisiä tekijöitä jokaisesta kokoelmasta, jotta asiakkaat tunnistavat kyseisen suunnittelijan tuotteet. Suunnittelijassa on kuitenkin joitain lähes muuttumattomina pysyviä arvoja, jotka antavat hänelle tietyn tyyli suunnan. Esimerkiksi Valentino suunnittelee aina kantajansa nilkat peittäviä iltapukuja. (Valentino -muodin kuninkaallinen 2013). Lacrimosa-mallistossa näkyy suunnittelijan mielenkiinto musiikkiin sekä eleganssi, joka on tuotu yhteen ympäristön

asettamien kriteerien kanssa. Mallistossa on luotu jotain uutta, yhdistämällä lyhyt ja pitkä iltapuku. Motivaatio, persoonallisuus ja ympäristö kulkevat kokoelmassa käsi kädessä yhdistäen itselle henkilökohtaisella tasolla tärkeän asiakkaan, oman intohimon musiikkiin sekä turkiksen, joka liittyy suunnittelijan sisäisiin arvoihin.

Käytännössä suunnittelijan tulee aloittaa työskentelynsä kartoittamalla tilanne. Mitkä ovat hänen tavoitteensa? Mihin hän pyrkii työssään? Mitä hän osaa ja mitä ei? Mikä on hänen roolinsa työntekijänä projektissa? Suunnittelijan tilannekartoitukseen liittyvät vahvasti myös ulkopuoliset tekijät, kuten ympäristö. Tällaiset tilannetekijät usein määrittelevät, mitä ympäristö odottaa suunnittelijalta. Onko tuotteissa sellaisia tekijöitä, vaikkapa yksityiskohtia, jotka eivät ole sosiaalisesti hyväksyttäviä. (Dunderfelt ym. 2004, 77–78.) Esimerkkinä alastomuus -missä menee liian paljastavan tuotteen raja? Paljonko nyky-yhteiskunnassa on lupa paljastaa? Näin ympäristön mielipide muovaa myös suunnittelijan mahdollisuuksia olla luova. Ympäristön hyväksyntä merkitsee lähes aina, että tuote on kaupallinen, siksi luovuus on usein rajattava.

Kun tuotetta aletaan suunnitella, tarvitsee suunnittelija työssänsä ongelmanratkaisukykyä sekä hänen tulee päättää, mitä strategioita hän käyttää työskentelynsä aikana. Näihin vaikuttavat oma mielenkiinto työprojektia kohtaan (motivaatio) ja kognitiiviset tekijät eli tiedostettavat tekijät (esim. mielikuva-, muisti- ja ajattelutoiminnot). Näiden lisäksi suunnittelija elää projektin läpi tuntien aiemmin opittuja tunteita. Jos hän ei usko omaan kykyihinsä, luo tämä suunnittelijalle epäonnistumisen tunteita. (Dunderfelt ym. 2004, 77–78.) Eli voisi sanoa onnistumisen ja epäonnistumisen olevan ympyrä, jossa epäonnistuminen ruokkii epäonnistumisen tunnetta ja onnistuminen vahvistaa onnistumisen uskoa tulevaisuudessa. Siksi suunnittelijalle on tärkeää saada positiivista palautetta työstänsä sekä myös negatiivista, jotta tämä osaa välttää samat epäonnistumista ruokkivat virheet.

Luonnoksia suunniteltaessa suunnittelija itse kokee joko onnistuneensa tuotokseensa tai tyytymättömyyttä siihen. Jos suunnittelija on aiemmin saanut positiivista palautetta työnsä jäljestä, on todennäköisempää, että suunnittelija on tyytyväinen oman

luonnoksen lopputulokseen. Suunnittelijan ja asiakkaan on tärkeää olla vuorovaikutuksessa keskenään. Suunnittelijan on tärkeää saada asiakkaalta palautetta työprosessin aikana. Kun asiakkaan kanssa käydään dialogia, ottaa suunnittelija negatiivisetkin palautteet vastaan rakentavassa yhteishengessä. Näin ollen negatiiviset palautteet tuotteen lopputuloksesta eivät välttämättä vaikuta epäonnistumisen kehän tavoin suunnittelijan tuleviin töihin. Joskus, kun suunnittelijalle annetaan vapaat kädet, rakentavaa kritiikkiä pystytään antamaan vasta asiakkaan nähtyä lopputuloksen. Silloin annettu kritiikki tuntuu paljon suuremmalta kuin silloin, jos asiakas on ollut mukana suunnitteluprojektissa. Jos suunnittelija on tehnyt työn yksin alusta loppuun, kohdistuu kritiikki suunnittelijan mielestä hänen omiin arvoihin, työskentelyyn ja esteettiseen näkökulmaan. Tällöin suunnittelija näkee olevansa ainoa epäonnistunut asiakkaan ja hänen yhteistyössä. Tällaisissa tapauksissa kuitenkin suunnittelija etsii syitä epäonnistumiseensa.

Valmiin luonnoksen jälkeen suunnittelija arvioi oman työnsä jälkeä. Jatkuvasti negatiivista palautetta saanut henkilö alkaa valita itsellensä haitallisia käyttäytymismalleja. Hän saattaa asettaa itsellensä mahdottomia tavoitteita ja hänen ongelmanratkaisukeinonsakin tukevat hänen epäonnistumista. Jatkuvasti positiivista palautetta saanut henkilö toimii päinvastoin. Näin ollen suunnittelija muokkaa omaa (ammatillista) minäkäsitystään jokaisen saadun palautteen myötä. Hyvänä suunnittelijana itseään pitävä ihminen liittää onnistumisen aina sisäisiin tekijöihin kuten omaan osaamiseen ja epäonnistumisen hän selittää ulkoisilla tekijöillä, esimerkiksi halutun kankaan korvaamisen toisella olosuhteiden pakosta. Huonona suunnittelijana itseään pitävä tekee päinvastoin. (Dunderfelt ym. 2004, 79.)

5.1.2 Persoonallisuuden eri osa-alueiden vaikutus suunnitteluprojektissa

Suunniteltaessa vaatekappaletta tulee ottaa huomioon asiakkaan toiveet ja arvot. Suunnittelijan on kommunikoidava jatkuvasti asiakkaan kanssa prosessin edetessä. Valitessaan materiaaleja, suunnittelija käyttää kosketushavaintoa. Kosketushavaintoa

on olemassa kahdenlaista: haptista ja taktiillista kosketusta. Haptinen kosketus on sisäisesti koettua, kun taas taktiillisessa ihminen kokeilee materiaaleja tunnustelevasti. Esimerkiksi, jos asiakkaalle on tärkeää saada mahdollisimman kestävä vaate, tulee suunnittelijan ottaa se huomioon kankaan valinnassa. (Anttila 2008.)

Suunniteltaessa ja valmistettaessa vaatekappaletta asiakkaalla on usein mietittynä joitain suuntaa antavia yksityiskohtia, joilla suunnittelija pystyy rakentamaan kokonaisuuden. Asiakkaan arvot ohjaavat suurimmaksi osaksi tuotteen lopputuloksen. Miksi asiakas haluaa juuri tietynlaisen tuotteen? Miksi ei vaikkapa muun väristä? Miksi tehdään tiettyjä valintoja, jotka johtuvat affektiivisistä (tunnetason), kognitiivisistä (tiedon prosessoinnin) ja konatiivisistä (toiminnan) tekijöistä. Ihmisten valintoja ohjaavat heidän arvot. Miksi tehdään, mitä tehdään ja miten tehdään? Nämä ovat taas vuorovaikutuksessa ihmisten asenteiden kanssa. Tiivistetysti voisi kuvailla ihmisten arvojen tekävän töitä yhdessä asenteen kanssa. Sekä suunnittelija että asiakas luovat kommunikoidessaan mielikuvia toistensa visioista. Mielikuvista syntyy lopulta tavoitekuva. Suunnittelija toteuttaa ammatillisia arvoja ja suunnittelee vaatekappaleen toteutuksen mahdollisimman toimivaksi. Ammatillisiin arvoihin kuuluu myös oman osaamisen arvostaminen. (Anttila 2008.)

Suunnitteluprosessissa suunnittelijan sisäinen lahjakkuus ja kyvyt yhdessä suunnittelijan arvojen ja asenteiden kanssa, luo jotain, joka kuvastaa suunnittelijaa persoonana. Ihminen on itse luonut omat arvonsa ja niiden avulla kiinnittää huomiota asioihin, jotka kiinnostavat juuri häntä. Siten hän imee tietoa ympäröivästä maailmasta. Usein suunnittelijan lahjakkuus tulee suunnittelijan kyvystä kokea erilaisia ärsykeitä.

Tieto-taito on tärkein suunnittelijan ominaisuus. Parhaimman tuloksen saamiseksi suunnittelijan on kyettävä ratkaisemaan suunnittelussa esiintyvät ongelmat, joita mahdollisesti syntyy asiakkaan ja suunnittelijan erilaisista visioista tuotteen suhteen. Esimerkiksi jokin teknisesti toteutettava yksityiskohta ei välttämättä ole esteettisesti tuotteeseen sopiva. Tämän alueen osaaminen kehittyy suunnittelijan kokemuksen myötä. Kokemuksen pohjalta suunnittelija oppii, mitkä työtavat sopivat parhaiten tie-

tyn yksityiskohdan toteutukseen. Tuote saattaa olla esteettisesti suunnittelijan mielestä täydellinen, mutta kaukana asiakkaan luomasta täydellisen tuotteen mielikuvasta. Tällöin suunnittelijan ja asiakkaan on päädyttävä kompromissiin, jotta vaateen toimivuus sekä estetiikka yhdistyvät. Joskus tuotteen lopullinen muoto on asiakkaan haluama, vaikka esteettisesti se ei suunnittelijaa miellyttäisikään. Tässä on myös hieno esimerkki ihmisten erilaisista arvoista. Suunnittelijan tehtävänä on kuitenkin kertoa asiakkaalle, mikä toimii vaatekappaleen toteutuksessa.

Vaatekappaletta tehtäessä suunnittelijan täytyy mielikuvia käyttäen suunnitella tuotteen tuotantovaiheet, jotka etenevät portaittain. Mitä koneita tai välineitä tarvitaan tuotteen tekemiseen? Missä vaiheessa tuotannon vaiheet kannattaa tehdä? Suunnittelun ja mittojen ottamisen jälkeen tehdään tuotteen kaavoitus. Kaavoituksessa käytetään asiakkaalta otettuja mittoja, ja niiden pohjalta tehdään oman tieto-taidon avulla sopivat kaavat. Kaavojen avulla leikataan sopivat palat sovitusvaatteeseen. Tässä käytetään tieto-taitoa ja taktiilista kosketusta. Tieto-taidon kehittyessä suunnittelija oppii esimerkiksi, miten kangas venyy erilaisen langansuunnan huomioon ottaen. Tämä auttaa myös sovitusvaateen ompelussa ja näkyy esteettisesti kauniimpana lopputuloksena.

Sovitusvaateen valmistuttua suunnittelija sovittaa vaateen asiakkaan ylle. Tässä tapauksessa läsnä on useita ihmisiä sekä heidän kaikkien erilaiset esteettiset näkemykset. Tällöin monen ihmisen arvot, asenteet ja tieto-taito törmäävät. Vaikka kaikilla on omat tavoitekuvansa luomuksesta, jotta tuotteen lopullinen muoto löydetään, täytyy kaikkein kommunikoida ja esittää oma näkemyksensä. Tämän jälkeen suunnittelija yrittää toteuttaa yhdessä sovitut asiat uudessa sovitusvaatteessa. Tässäkin vaiheessa tärkeintä on suunnittelijan tieto-taito.

Useamman sovitusvaateen tekemisessä on tarkoitus hioa tehtävän tuotteen yksityiskohdat. Asiakas usein päättää yksityiskohdista. Tällöin asiakkaan arvot ja asenteet saavat enemmän tilaa. Tällöin psykologiselta kannalta, asiakas tuntee omien arvojensa olevan tärkeitä ja oikeita. Tämä taas luo asiakkaalle onnistumisen tunnetta. Hy-

vässä vuorovaikutustilanteessa kumpikin, asiakas sekä suunnittelija, kokee onnistumisen tunnetta ja he tuntevat olevansa tärkeitä.

Tuotteen valmistuksessa pääroolissa on suunnittelijan kokemus erilaisista työprojekteista ja suunnittelijan keräämistä mielikuvista. Materiaaleihin tutustumalla työn tekijä saa mielikuvan, miten tuotteen valmistaminen onnistuu. Haptisella ja taktiillisella kosketuksella suunnittelija tietää, mitä mahdollisia toimenpiteitä täytyy tehdä saadakseen hyvän lopputuloksen. Suunnittelijan kokemuksella hän voi sanoa, mikä materiaali soveltuu parhaiten tuotteeseen, ja miten se esimerkiksi laskeutuu kun vaate on asiakkaan päällä. Kyky soveltaa jo aiemmin opitusta on tärkeää. Joskus tuotteen yksityiskohdat tulee tehdä useampaan kertaan, jos tuote ei vastaa haluttua lopputulosta. Suunnittelijan tulee miettiä harkitusti asiakkaan arvojen mukaan tuotteen yksityiskohtien tuottaminen. Jos tuotteessa painotetaan kestävyyttä, tulee se valmistaa kestävästä materiaaleista, kestäviä tekniikoita käyttäen.

5.2 Kaupallisen tuotteen tuottaminen

Lacrimosa-mallisto on toteutettu luonnoksin, koska malliston tilaajana on turkisan lehti, jossa luonnokset on tarkoitus julkaista. Jos kokoelma tuotettaisiin loppuun saakka, tulisi kokoelmaa luotaessa ottaa huomioon laajemmin suunnitteluprosessiin liittyviä tekijöitä. Tässä luvussa käydään läpi tekijöitä, joita kaupallisen tuotteen tuottamiseen tarvitaan. Osaa näistä tarvitaan myös Lacrimosa-malliston luonnosten suunnittelemiseen.

Luodakseen menestyksekkään kokoelman on suunnittelijan seurattava muotia ympäri vuoden. Tulevan malliston suunnittelemiseen ei riitä, että suunnittelija tarkkailee edellisen sesongin värejä ja tyylejä, vaikkakin niistä tulee aina vivahteita tulevaan.

Edellisen sesongin tuotteista katsotaan myydyimmät sekä niistä poimitaan esimerkiksi kuoseja ja yksityiskohtia uuteen kokoelmaan. Näin vanhempi kokoelma voidaan liittää uuteen kokoelmaan ja radikaaleja eroja ei synny. (Nuutinen 2004, 153–154.)

Suunnittelijan on huomioitava useita eri asioita rakentaessaan mallistoaan. Lisäksi hänen tulee muistaa yksityiskohdat, joista yritys, jolle tämä tekee töitä, on tunnettu. Jokaisella tunnetulla muotitalolla on oma tyykinsä, mistä näiden tuotteet tunnistaa. Suunnittelijoilla on myös oma tyykinsä suunnittelutyössä. Tuotteiden tunnettavuuden kehittäminen nostaa muotitalon/suunnittelijan tuottamien tuotteiden hintoja. Brändistä maksetaan, vaikka tuotteet olisivat valmistushinnoissaan vain murto-osa niiden myyntihinnasta. Kaupalliseen imagoon kannattaa panostaa, koska osa asiakkaista ostaa tuotteita sen perusteella.

Muodissa käytettäviin myyntistrategioihin liittyvät yleiset kaupanalan myyntistrategiat. Vaihe vaiheelta mallistoa lähdetään rakentamaan ja tuottamaan asiakkaan tarpeiden pohjalta. Myyntiraportilla yritys pystyy profiloimaan asiakaskunnan sekä jälleenmyyjien tarpeet. Tämän avulla valitaan sopivimmat tuotteet ja niiden lukumäärät. Tässä vaiheessa tuotteille määritellään myös niiden myyntihinnat. (Nuutinen 2004, 153.)

Kilpailu-analyysin avulla yritys kartoittaa, mitä kilpailevat yritykset ovat suunnitelleet tulevaan sesonkiin, löytyykö niistä samanlaisia ideoita, kuin omasta kokoelmasta. Ideoitansa suunnittelijat keräävät matkaraporttiinsa. Matkaraportin avulla suunnittelija tuo kuvia, ajatuksia ja omia mielenkiinnonkohteita esille, joita voitaisiin hyödyntää kokoelmaa suunniteltaessa. Matkaraportti on nimensä mukaisesti suunnittelijan arjessa ja matkoilta mukaan poimittuja yksityiskohtia. (Nuutinen 2004, 154.)

Suunnittelija kertoo muulle työryhmälle oman henkilökohtaisen mielipiteensä trendiraportilla. Suunnittelija kerää yleensä tähän tietoa julkisista tietolähteistä, kuten trenditoimistoista. Trendiraportin avulla suunnittelija esittää oman näkemyksensä tulevasta tyylistä, väreistä ja materiaaleista. Kuluttajat luovat myös alatrendejä, jotka eivät kulje muodin päävirran mukana, näistä suunnittelijat ja trenditoimistot saavat myös viitteitä tulevaan muotiin. Trendiraportteja saa nykyisin myös sähköisesti, joten suunnittelijan ei ole välttämätöntä vierailla oman alan messuilla. (Anundi 2013, 7–8.)

Konseptitaululla (concept board) tuotteista saadaan tarkempi kuvaus. Mitä tunteita ja arvoja luonnokset herättävät? Ovatko suunnitellut tuotteet ristiriidassa halutun lopputuloksen kanssa? Tällä pyritään saamaan tuotteen ulkonäkö vastaamaan haluttua imagoa ja tyyliisuuntaa. Konseptitaululla tutkitaan työryhmän mielikuvia, joita suunnitellut luonnokset heissä herättävät. Näin luonnokset saadaan vastaamaan yleisiä (asiakkaiden) mielikuvia ja arvoja. Verrattuna myöhemmin tehtävään trenditauluun, konseptitaulu on implisiittisempi eli ei täysin hahmoteltavissa katsojan silmissä. Siitä puuttuu tekninen tieto-taito (Nuutinen 2004, 155.)

Tunnelmataululla (mood board) ilmaistaan mielikuvia, joita malliston inspiraatio saa suunnittelijassa aikaan.

KUVIO 1. Tunnelmataulu (mood board) Lacrimosa-mallistosta.

Lacrimosa-malliston inspiraatio ja hahmotelmat luonnoksista herättävät mielikuvia romantiikan aikakauden luonnosta, taiteesta, musiikista ja eleganssista, kaikki yhdistettynä maanläheisyyteen. Uusia ajatuksia herättävät lyhyet linjat iltapuvuissa sekä niiden yhdistäminen perinteiseen pitkään iltapukuun (KUVIO 1.)

Trenditaulu (storyboard) on tärkein työväline suunniteltaessa kokoelmaa. Siinä yhdistyvät värit, materiaalit, inspiraation lähteet ja luonnokset. Taulussa on konkreettisia materiaalinäytteitä ja kuvia yksityiskohdista, joita tuotteissa hyödynnetään. Trenditaulussa suunnitteluprojekti on viety uudelle tasolle. Se on eksplisiittisempi eli tieto-taito selvästi luettavissa siitä. Tämän avulla päätetään tulevasta kokoelmasta ja sen sisällöstä. Tämä antaa sysäyksen kokoelman tuottamiselle. (Nuutinen 2004, 155.)

5.2.1 Suunnittelijan työtavat

Vaikka jokainen muotitalo päättää itse tyylistänsä, tulee heidän etsiä yhteneväisyyksiä muiden mallistoista sekä etsiä yksityiskohtia seuraavaan sesonkiin. Kun muotitaloilla on yhtenevä linja tyyli suunnan suhteen, se lisää massamuodin menestyksellisyyttä. Oman yrityksen tehtävä on kilpailla yksityiskohdilla toisia muotitaloja vastaan. Suunnittelija etsii inspiraatiota kokoelmaansa stimuloimalla omaa ajatteluansa ja luovuutensa. Siksi suunnittelijan on tärkeä kokea ja nähdä uusia asioita. Tämän vuoksi useat suunnittelijat matkustavat paljon ja vierailevat erilaisilla messuilla ja muotinäytöksissä. Ei pelkästään inspiraation etsimisen vuoksi, vaan myös muodin tarkastelemisen takia. Kun tietotekniikka kehittyy, muoti on helpommin kaikkien saatavissa, joten on suunnittelijan tehtävä valikoida mahdolliset tulevat trendit kaiken informaation joukosta. (Nuutinen 2004; Anundi 2013.)

Tulevaa muotia voi tutkia usealla eri tavalla. Yksi tapa tutkia sitä on analyttinen tutkintatapa, jossa rationaalisesti tutkitaan muotia eri näkökulmista. Tällaisessa tavassa suunnittelija tutkii edellisen sesongin myydyimpiä tuotteita sekä niiden yhtäläisyyksiä. Myivätkö jotkin yksityiskohdat hyvin? Mikä oli suosituin mekon pituus? Mitkä värit oli-

vat suosittuja? Analysoimalla edellistä sesonkia suunnittelija kykenee kehittämään edellisessä sesongissa käytettyjä ideoita. Näin tuotteilla on vieläkin mahdollinen markkinarako ostajien keskuudessa, sekä pehmeä lasku edellisestä sesongista. Näin muoti muuttuu tasaisella tahdilla eteenpäin. (Nuutinen 2004, 151.)

On tärkeää myös jättää suunnittelijan persoonallisille työtavoille tilaa kokoelman luomisessa. Liika analyyttisyys voi äärimmilleen vietyä tappaa oman motivaation ja inspiraation. Jokainen oppii omalla tavallansa, joten liian tarkka suunnitelmallisuus ja tutkiminen saattaa johtaa myös analyyttiseen tulokseen. Joskus suunnittelijan on hyvä alkaa tutkimaan muotia avoimin mielin unohtaen olemassa olevat kriteerit seuraavaan sesonkiin liittyen. Suunnittelija yleensä lisää tietoisesti jotain uutta kokoelmaansa, jotta oma mielenkiinto työhön pysyy yllä. (Nuutinen 2004, 151–152.) Vaatteista puuttuu se jokin, joka tekee kokoelmasta ainutlaatuisen. Suunnittelija yleensä itse pystyy määrittelemään, milloin jonkin tuotteen suunnittelutyö on valmis.

Kokoelmaa luotaessa on tärkeää tutkia käytettävät materiaalit ja niiden keskinäinen yhteensopivuus. Kaikki materiaalit eivät välttämättä käytäydy yhdistettäessä odotetulla tavalla. Siksi on tärkeää luoda jokaisesta kokoelmaan kuuluvasta vaatekappaleesta prototyyppi, josta nähdään miten luonnos toimii valmiina vaatteena. Turkis materiaalina on aika painava, joten on tärkeää miettiä, miten se sulautuu yhteen käytettyjen materiaalien kanssa. Lacrimosa-mallistoa suunniteltaessa on erityisen tarkkaa miettiä analyyttisesti töiden yksityiskohtia, jotta vaatteen toteuttaminen olisi mahdollista. Kankaan, turkiksen ja erityisesti pitsin yhdistäminen näiden materiaalien kanssa on haastavaa. Luonnosten on oltava mahdollisimman totuudenmukaisia.

5.2.2 Värit

Värit ovat keskeisin asia kokoelmaa suunniteltaessa. Niiden päättäminen on yleensä ensimmäinen työvaihe kokoelmaa konkretisoitaessa, ja niitä aletaan miettiä konsepti- taulua kootessa. Värien valitsemiseen vaikuttavat monet asiat kuten suunnittelijan

tieto-taito, trenditoimistot ja materiaalien toimittavien tahojen ehdotukset sekä kohde-ryhmän mieltymykset. (Nuutinen 2004, 167.)

KUVIO 2. Kokoelman värikartta.

Mallisto on saanut inspiraationsa musiikista, joka on sävelletty nationalismiin vallitessa jolloin säveltäjät etsivät teoksiinsa tunnelmaa oman maansa kauneudesta. Luonto on tärkeä inspiraation lähde teoksissa. Luontoa ajatellessa värein suunnittelijalle tulee mielikuvia sinisestä taivaasta ja valkoisista pilvistä ja puhtaudesta. Musta kuvastaa yön pimeyttä, ja hennot kultaiset auringonsäteet luovat keltaisia yksityiskohtia mallistoon. Kaikki nämä yhdessä herättävät inspiraationa toimineet sävellykset henkiin (KUVIO 2.)

5.2.3 Materiaalit

Suunnittelijan tulee ottaa työssään huomioon vuodenaika sekä siihen sopivat materiaalit. Kesäisin kannattaa turkiksen käyttäjän suosia kevyillä tekniikoilla tehtyjä turkis-tuotteita, kun taas talvisin tarvitaan enemmän suojaa kylmien sääolosuhteiden vuoksi. Myös kokoelman sisältämät tuotteet vaikuttavat materiaalien valintaan. Talvisesongin ulkokäyttöön tarkoitetut takit on valmistettava kestäämään kylmää, kun taas iltapukujen mahdollinen ympärivuotinen käyttö ohjaa niiden keveään toteutukseen. Siksi iltapukuja valmistettaessa tulee käyttää tekniikoita, joilla turkis saadaan mahdollisimman keveäksi, jotta niissä käytettävät materiaalit kestävät turkiksen painon. Kokoelmassa on käytetty galoneerausta (KUVIO 3.) Galoneeraus on tekniikka, jossa kahden ohuen turkissuikaleen väliin ommellaan jotain muuta materiaalia, esimerkiksi tässä tapauksessa kangasta. Galoneerauksella saadaan aikaiseksi vaatteeseen keveyttä ja lisäpinta-alaa turkikseen. Turkissuikaleen karva laskeutuu edellisen turkissuikaleen karvan päälle, jolloin väliin sijoitettu materiaali ei välttämättä näy turkissuikaleiden välistä.

KUVIO 3. Galoneeraus.

Lacrimosa-mallistossa on käytetty värjättyä shadow-kettua sekä värjättyä minkkiä.

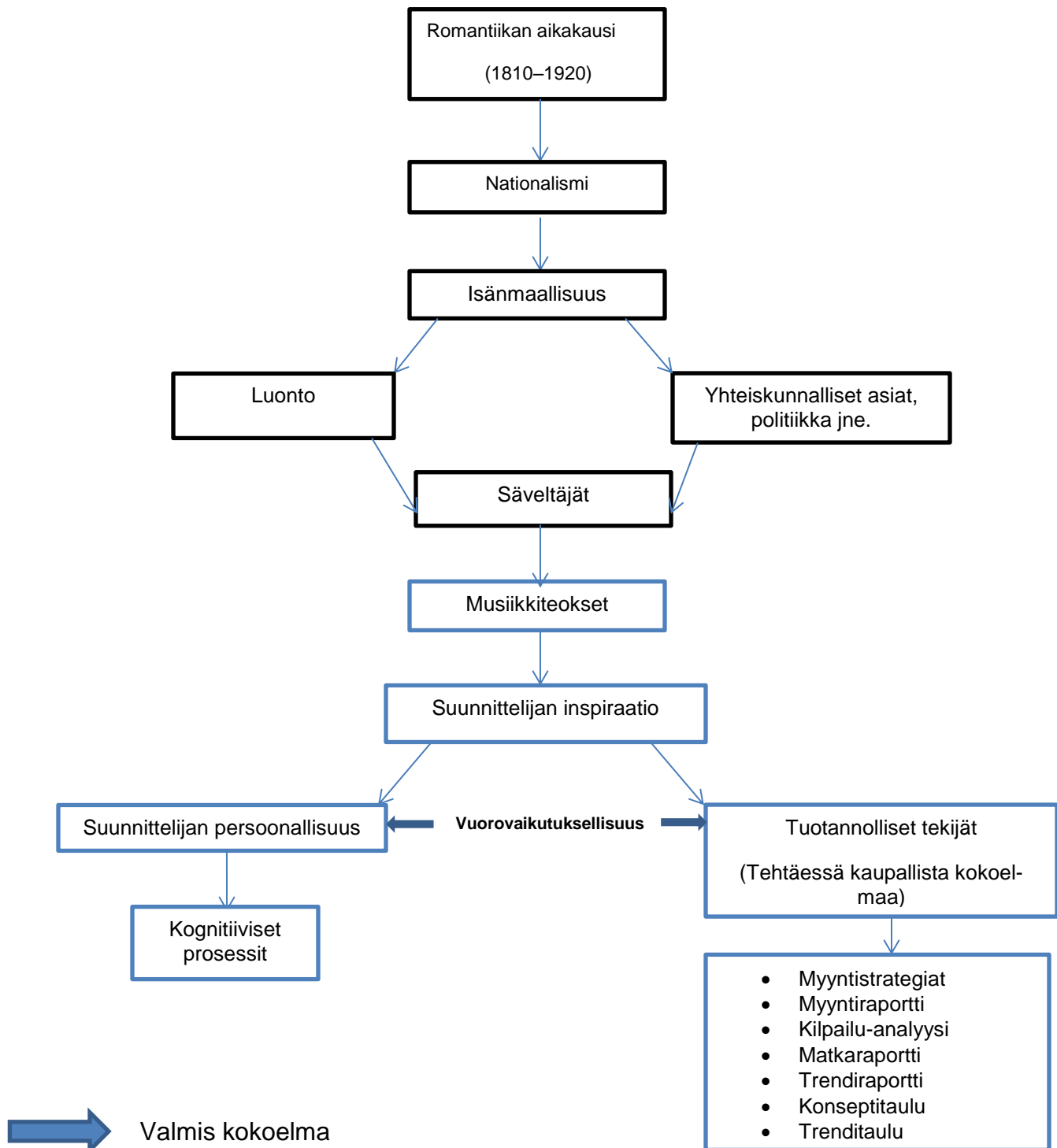
Vaalea shadow-kettu soveltuu mainiosti värjättäväksi, koska sen keskiselässä ei ole tummaa peitinkarvan latvaa, jolloin tasaisen ja vaalean värjäystuloksen saaminen on mahdollista. Mallistossa on käytetty myös naarasminkkiä, jonka karva on hieman lyhyempi ja pehmeämpi, kuin urosminkin (Björklund 2013.)

Naarasminkkiä on käytetty mallistossa ulkonäöllisistä syistä, jotta iltapukujen yksityiskohdista ei tule liian massiivisia. Naarasminkin nahkapuoli on ohuempi kuin urosminkin, jolloin lopputulos on kevyempi. Turkiksen tukena on käytetty hyvin istuvaa, puuvillan (95%) ja elastaanin (5%) sekoitusta, joka soveltuu paksumpiin mekkoihin ja tässä kokoelmassa luotuihin iltapukuihin. Paksumpi kangas auttaa myös turkista pysymään sille tarkoitetussa linjassa. Elastaanin ansiosta kangas joustaa, ja myötäilee näin kantajansa linjoja. Antamaan keveyttä iltapuvuissa on käytetty point d'alençon-pitsiä.

5.3 Malliston esitteleminen

Lacrimosa -nimi on taivutettu muoto latinankielisestä sanasta lacrimosus, joka tarkoittaa murheellista. Malliston nimi syntyi sävellysten mahtipontisuudesta ja raskaudesta. Sävellyksiä kuunneltaessa useimmat vaikuttavat duuri-voittoisilta, mutta niitä tarkasteltaessa löytyy myös keveitä elementtejä, jotka kuvaavat toivoa uudesta.

Mallistoon kuuluu pitkiä iltapukuja, joissa on käytetty 1800-luvun kriteerejä säädyllyisen ja huomiota herättävän iltapuvun suunnitteluun. Kriteerejä pidetään vielä tänäkin päivänä yhteiskunnallisesti sopivina. Kantaja ei saanut paljastaa liikaa ihoa, ja puvun tuli peittää kantajansa nilkat. Lyhyissä iltapuvuissa tuli olla erityisen paljon yksityiskohtia ja näyttävyyttä, koska puvussa ei ollut tilaa arvokkaan kankaan herättävälle huomiolle. Jokainen iltapuku on saanut inspiraationsa jonkun tunnetun säveltäjän musiikkiteoksesta, johon liittyy osaksi myös säveltäjän inspiraationa toiminut tarina. Tarkastellessa huomataan, että malliston inspiraatio on kulkenut pitkän matkan.

KUVIO 4. Kokoelman luomisprosessiin vaikuttaneet tekijät.

KUVIO 5. Ingénue.

Pjotr Tšaikovskin teos Joutsenlampi kertoo rakkaustarinan, jossa prinssi Siegfried rakastuu neitoon Odetteen joka on taiottu joutseneksi. Taika purkautuu vain öisin, jolloin prinssi tapaa neidon lammen rannalla. Prinssi päättää naida Odetten, mutta katalien juonien vuoksi tämä erehtyy menemään naimisiin väärän neidon kanssa. Huomattuaan virheensä prinssi pyytää anteeksi Odettelta, mutta on liian myöhäistä. Odetten täytyy kuolla. Siegfried haluaa kuolla yhdessä rakastamansa Odetten kanssa.

Ilta-uvun nimi Ingénue kuvaa viatonta nuorta naista, joka antaa puhtaudessaan kaiken anteeksi ja tyytyy kohtaloonsa. Puku henkii viattomuutta ja taianomaisuutta (KUVIO 5.)

KUVIO 6. Eloquence.

Edvard Griegin säveltämä Pianokonsertto a-molli op.16 on dramaattisia, haaveellisia ja romanttisia mielikuvia luova teos, jossa on pohjoismaalaista yksinkertaisuutta sekä romanttista mahtipontisuutta.

Nimi Eloquence kertoo kaunopuheisuudesta, joka syntyy sävellyksen vaihdellessa suurista tunteista yksinkertaisuuteen, luoden ehjän kokonaisuuden. Ilmapuku kuvaa mahtipontisuutta yksinkertaisuudessaan (KUVIO 6.)

KUVIO 7. Dalliance.

Richard Wagnerin Valkyyria on toinen Nibelungin sormus-oopperasarjasta. Valkyyria kertoo kahdesta rakastavaisesta Siegmundista ja Sieglindestä, joiden rakkaustarina päättyy Siegmundin kuolemaan. Ylijumala Wotan lähettää oman tyttärensä, valkyyrian nimeltä Brünnhilde surmaamaan Siegfriedin. Ymmärtäessään Siegfriedin ja Siegmundin välisen suuren rakkauden, Brünnhilde kieltäytyy suorittamasta tehtäväänsä. Siegfried kuolee Wotanin keihäaseen, ja ylijumala Wotan ottaa tyttäreltään Brünnhildeltä jumaluuden pois ja nukuttaa tämän uneen. Oopperasarja on saanut innoituksensa kansantarinoista ja legendoista (Burrows 2006, 251–255.)

Dalliance kuvaa kahta eri merkitystä: teerenpeliä ja ajan tappamista. Tarinassa on vilpitohtia rakkautta, joka päättyy juonittelun seurauksena. Valkyyria loppuu ajan tappamiseen, kun Brünnhilde vaipuu syvään uneen (KUVIO 7.)

KUVIO 8. Cascade.

Claude Debussyn teos *La Mer* kertoo nimensä mukaisesti merestä, ja sen erilaisista liikkeistä yhdistyen aaltoihin, joihin valo heijastuu (Viva Classica 2014.)

Iltaapuku sai innoituksensa virtaavasta vedestä. Yläosan yksityiskohdat kuvastavat virtaavaa vettä, joka yhdistyy mereen helmassa. Cascade tarkoittaa suomeksi vesiputousta, joka kuvastaa kokonaisuutta (KUVIO 8.)

KUVIO 9. Lissome.

Erik Satien *Gymnopédie* nro.1 oli yksi teoksista, joiden oli tarkoitus murtautua perinteisestä musiikkisuunnasta. Satieta pidetään romantiikan aikakauden musiikin edelläkävijänä (Burrows 2006, 352.) Teos on soljuva, mutta huomiota herättävä.

Ilta-uvun tarkoitus oli olla sulautuva ja perinteitä noudattava, mutta uusia näkökulmia tuova. Lissome tarkoittaa nopeaa ja arvokasta liikkuvuutta. Ilta-uvussa on vanhanajan arvokkuutta, mutta se rikkoo perinteisiä kaavoja (KUVIO 9.)

KUVIO 10. Belle Époque.

Jean Sibeliuksen säveltämä Sinfonia nro. 4, op. 63 on sävelletty aikana, jolloin Sibeliuksen toipui vaikeasta sairaudesta. Sairaus esti häntä nauttimasta hänelle tavanomaisesta elämästä ja se kuuluukin tummissa teoksissa, joita hän loi sairautensa aikana (Burrows 2006, 317–319.)

Sinfonia nro. 4, op. 63 on sävyltään tumma ja hieman melankolinen, mutta se herättää kuitenkin pienen kipinän jostain uudesta, paremmasta ajasta. Teos kuvastaa kenties Sibeliuksen paranemista. Luontoa ajatellessa kevät synnyttää kaiken uudelleen ja on kasvun aikaa. Belle Époquen kirkkaat värit, yhdessä valkoisen kanssa, synnyttävät mielikuvan keväästä, puhtaudesta ja uuden syntymisestä (KUVIO 10.)

KUVIO 11. Halla.

Fredrik Paciuksen säveltämä Maamme-laulu perustuu Johan Ludvig Runebergin luomaan ruotsinkieliseen runoon. Runo kuuluu suurempaan runoteokseen nimeltä Vänrikki Stoolin tarinat. Maamme-laulun sanoissa kuvataan suomalaisten rakkautta omaan maahansa sekä maan puhtautta ja kauneutta luonnon muodossa.

Suomalaisuutta kuvaavat sininen ja valkoinen väri, jotka kuvastavat luontoamme, mutta talvisin maamme peittyy täysin puhtaaseen valkoiseen. Valkoinen kuvaa juuri puhtautta parhaimmillaan ja ajatus pakkasesta ja lumesta saa kuuntelijan pohtimaan sitä hetkeä, jolloin maamme siirtyy syksystä talveen. Halla kuvastaa juuri sitä hetkeä, kun maa saa ensimmäisen kerran valkean peitteen (KUVIO 11.)

KUVIO 12. Ephemeral.

Bernhard Henrik Crusellin sävellys Pieni orjatar on romanttinen ooppera, joka perustuu Ali Babaan ja neljäkymmentä ryöväriä-satuun. Ali Baban orjatar Morgiana puolustaa isäntäänsä ja lyö tämän vastustajat naisellista viehkeyttä hyväksi käyttäen (Kuo-
nanoja 2008).

Iltaapuku henkii dramaattisuutta, oveluutta, naisellisuutta, rohkeutta. Puvussa on yksityiskohtia, jotka tasapainottavat sen lyhyyttä. Ephemeral kuvastaa sadun intensiivisyyttä ja hetkellisyyttä (KUVIO 12.)

6 POHDINTA

Kokoelman luominen on päättymätön prosessi, koska muoti ei koskaan lakkaa olemasta. Kaupallisessa suunnittelussa sesongit vaihtuvat pehmeästi edellisestä seuraavaan ottaen aina mukaansa jotain edellisestä sesongista. Suuret muotitalot ovat luoneet itsellensä brändin, joka erottaa yritykset muista yrityksistä. Tämän brändin tulee näkyä muotitalojen luomissa mallistoissa. Heidän tyylisuuntansa pysyy vuodesta toiseen, mutta sen tuotteet muuttuvat. Uniikkikappaleiden suunnittelussa taas seurataan enemminkin suunnittelijan kasvua aina seuraavassa tuotteessa/projektissa. Jotta ihmisten mielenkiinto kyseistä suunnittelijaa ja hänen tuotteitansa kohtaan säilyy, tulee jokaiseen mallistoon suunnitella jotain uutta ja suunnittelijan avartaa näkökulmiaan.

Suunnittelijan on tärkeää saada inspiraatio työhönsä. Kun löytää itsellensä tärkeän ja mielenkiintoisen asian, lisää se myös omaa motivaatiota tehdä jotain. Siksi on tärkeää seurata ympäröivää maailmaa tai vaikkapa katsoa taaksepäin ajassa. Maailmasta ja sen eletystä historiasta löytyy aina uusia näkökulmia. Suunnittelijat löytävät inspiraationsa mitä kummallisimmasta asioistakin. Asioiden esteettisyys on todellakin katsojan silmissä.

Suunnittelija työskentelee alitajuisesti ja tietoisesti koko ajan. Kuten opinnäytetyössä todetaan, suunnittelijan persoonallisuus ja omat mielenkiinnon kohteet vaikuttavat suunnittelijan tuottamiin tuotteisiin. Sisäiset arvot ja mielipiteet ohjaavat ihmistä, mutta tämä kaikki tapahtuu kuitenkin yhteiskunnan (asiakkaiden) arvot huomioon ottaen. Mallisto, ja sen tuotteet, ovat kuin kommunikointia suunnittelijan ja asiakkaiden välillä. Asiakas pyytää jotain, ja suunnittelija tuottaa sen oman visionsa mukaisesti. Asiakasluonteisessa työssä on hyvin tärkeää kunnioittaa asiakkaan mielipiteitä ja arvoja. Arvot tekevät meistä keitä me olemme, ja siksi emme voi tyrmätä asiakkaan ehdotuksia. Siksi voisi sanoa, että ”asiakas on aina oikeassa.” Tuotteen valmistajan ja suunnittelijan työ on kuitenkin ohjata asiakasta, koska suunnittelijalla on aiheeseen liittyvä tieto-

taito. Kun kaikkien arvot ja tekijän tieto-taito yhdistyvät, tuloksena on kaikkia miellyttävä lopputulos.

Suunnittelijan tieto-taito on tärkeää. Suunnittelijan tehtävä on tutkia materiaaleja ja valita tuotteeseen niistä sopivimmat. Turkis-suunnittelussa materiaalien valitseminen on erityisen tärkeää, koska erilaisia tekniikoita käyttäen, turkis voi olla liian painavaa yhdistettäessä kevyisiin materiaaleihin, kuten esimerkiksi pitsiin. Jos suunnittelija päätyy käyttämään pitsiä raskaan turkiksen kanssa, tulee hänen miettiä tuotteen rakennetta, jotta turkiksen ja muun materiaalin liittymäkohtiin ei kohdistu rasitusta. Näin tuotteesta saadaan kestävä. Opinnäytetyössäni käytin kevyitä, iltapukuun sopivia materiaaleja sekä turkista, jota on työstetty tekniikoin, jolla se on saatu mahdollisimman kevyeksi.

Lacrimosa-mallistossa yhdistyvät kaikki edellä mainitut asiat: Suunnittelijan ja asiakkaan arvot, suunnittelijan tieto-taito ja mahdollisuus kehittää tuotteita myös kaupallisiin tarkoituksiin. Mallistoa luotaessa otettiin huomioon asiakkaan toive kahdeksasta mallista, sekä suunnittelijan toive iltapuku-teemasta. Näin molempien näkemykset otettiin huomioon. Suunnittelijan tieto-aidolla voitiin suunnitella kokoelma, jossa materiaalit toimivat keskenään. Koska asiakkaana toimi muotialan lehti, eikä yksityinen asiakas, mallisto suunniteltiin sopivaksi jokaiselle. Uniikin kokoelmasta tekee niiden taakse kätkeytyvät tarinat. Erilaisten tarinoiden vuoksi jokainen asu kokoelmassa on uniikki ja siten ensisijaisesti tarkoitettu uniikeiksi kappaleiksi. Kokoelma ja sen idean sisältö sekä suunnittelijan esittely (LIITE 1) toimitettiin asiakkaalle lehden julkaisua varten.

Arpel Furin toimittaja Elena Marradi piti malliston ideoista ja oli innostunut näkemään malliston mahdollisesti joskus toteutettuna. Hänen mielestä mallisto oli 90 prosenttisesti onnistunut, mutta kaipaisi tarkempaa visuaalista toteuttamista. Erityisesti turkisosia tulisi korostaa enemmän, jotta ne kuvastaisivat paremmin kyseessä olevia turkismateriaaleja (LIITE 2.)

LÄHTEET

- Ainsley, Robert. 1995. *The Ultimate Encyclopedia Of Classical music*. Lontoo: Carlton Books Limited.
- Anttila, Pirkko. 2008. *Oppimateriaali. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Tuotesuunnittelun perusteet -kurssi*.
- Anundi, Sirpa. 2013. *#Fashion #Follow me: 20–35-vuotiaiden naisten trendienseuraamistottumukset. Pro gradu –tutkielma*. Lapin yliopisto. Taiteiden tiedekunta. Vaate-tusala.
- Ars Arpel Group. 2013. *Www-dokumentti*. Saatavissa: <http://www.arsarpel.com/magazines>. Luettu 17.5.2013.
- Calzatura. 2013. *Www-dokumentti*. Saatavissa: <http://www.calzatura.com/web/arsarpel/ingl/magazines.htm>. Luettu 17.5.2013.
- Bailie, John. 2000. *Klassisk musik, den västerländska tonkonstens historia*. Lund: Historiska Media.
- Björklund, May. 2013. *Turkkuri. Henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu*. 14.11.2013.
- Black, Alexandra. 2007. *The Party Dress. A history of fashionable occasions*. Lontoo: Scriptum Editions.
- Brown, Carolina. 1991. *Mode -Klädedräktens historia genom fem sekler*. Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB.
- Burrows, John. 2006. *Klassinen musiikki*. Werner Söderström Osakeyhtiö. Englanninkielinen alkuteos *Eyewitness Companion: Classical Music*. (2005). London: Dorling Kindersley.
- Dunderfelt, T., Laakso, J., Niemi, P., Peltola, R. & Vidjeskog, J. 2004. *Yksilöllinen ihminen. Psykologia 5*. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Heikkonen, E., Ojakoski, M. & Väisänen, J. 2004. *Muutosten maailma 1 & 2*. Gumme-ruksen Kirjapaino Oy.
- Hildén, Sakari. 2013. *Impressionismi-Debussy. Www-dokumentti*. Saatavissa: <http://www.elisanet.fi/sakari.hilden/Mt/mt1/17impr.html>. Luettu 17.5.2013.
- Kuonanoja, H. 2008. *Julmat sadut. Sanomalehti Kaleva. Www-dokumentti*. Saatavissa: <http://www.kaleva.fi/peto/julmat-sadut/333679/>. Luettu 22.8.2013.
- Nuutinen, Ana. 2004. *Edelläkävijät. Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisesta. Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja Helsinki A 53*. Gumme-ruksen Kirjapaino Oy.

Stanford Encyclopedia of Philosophy. Johann Gottfried von Herder. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://plato.stanford.edu/entries/herder/> . Luettu 22.8.2013.

Suomalaisen Musiikin Tiedotuskeskus FIMIC. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.fimic.fi/fimic/fimic.nsf/frontpage?openform&cat=main> . Luettu 3.9.2013.

University of Washington Libraries. Digital collections. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://content.lib.washington.edu/costumehistweb/fashion-trends.html>. Luettu: 6.10.2013.

Valentino –muodin kuninkaallinen. 2008. Dokumenttielokuva. Ohjaaja Matt Tyrnauer. MTV3 AVA. Esitetty 26.8.2013.

Viva Classica. Claude Debussy. 2014. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://vivaclassica.fi/> . Luettu 10.2.2014.

Yle. 2013. Suomalaiset säveltäjät. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://yle.fi/vintti/yle.fi/savelet/index-27.html?51>. Luettu 3.9.2013.

LACRIMOSA –THE NEW AWAKENING OF CLASSICAL MUSIC

Searching an inspiration for your work might be sometimes difficult, but most of the best ideas come always from things that are important to you. Inspiration of this collection came from classical music, which has always been close to my heart. From an idea to sketches included also research of the pieces of music. To get inside of your inspiration, you should find out also about stories that the music is holding in.

Collection Lacrimosa includes eight pieces of music from both famous composers and composers that are not familiar to everyone. Collection has inspiration from Pjotr Tšaikovski, Edvard Grieg, Richard Wagner, Claude Debussy, Erik Satie, Jean Sibelius, Fredrik Pacius and Bernhard Henrik Crusell. Each composer gave a piece of music to inspire in a making of a sketch. One piece of music has got its new form in a dress.

The designer of the collection

My name is Jenna Ylitalo and I am a fur design student of Centria University of Applied Sciences, from Finland. I am studying my last year and finishing my thesis now. My studies included 4 years learning of clothing industry and practical studies among it, and business. My studies gave me a versatile education among clothing industry and among working with fur.

During my studies, I noticed my passion for designing. My interests in fashion are sleek and elegant silhouettes. I prefer in my designs femininity and there for my passion rises from of 19–20th centuries.

Re: Hello!
Elena Marradi Ars Arpel

Vastaanottaja:
Jenna Ylitalo
Cc:
Pia Blomström
24. maaliskuuta 2014 15:54

Hi jenna,
I'm so sorry! I thought I already sent you my comments!
let me first say that the idea behind you project is really interesting and will be really nice to see a fur collection with your ideas.
i have only one comment: the sketches are good but not really visible completely! My suggestion is (if possible) to improve better the details of the illustration and try to define better the typologies of fur.
maybe you just need to define better the black line around the garments.
Let me say that the 90 % of the work is amazing, you just need to improve a little!
Hope this mail will hall you!
best

elena